

УДК 657

Максименко І.Я.¹, Крутько К.В.²

¹ канд. екон. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. ФЕУ-619м НУ «Запорізька політехніка»

ОСОБЛИВОСТІ ПРОЦЕСУ ОРГАНІЗАЦІЇ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ В ДЕРЖАВНОМУ СЕКТОРІ УКРАЇНИ

Відповідно до статті 26 Бюджетного кодексу України внутрішнім аудитом є діяльність, спрямована на удосконалення системи управління, внутрішнього контролю, запобігання фактам незаконного, неефективного

та нерезультативного використання бюджетних коштів, виникненню помилок чи інших недоліків у діяльності розпорядника бюджетних коштів і підприємств, установ та організацій, що належать до сфери його управління, та яка передбачає надання незалежних висновків і рекомендацій. Для здійснення внутрішнього аудиту розпорядник бюджетних коштів в особі керівника утворює самостійний структурний підрозділ внутрішнього аудиту, що є підпорядкованим і підзвітним безпосередньо такому керівнику.

З огляду на визначення внутрішнього аудиту, об'єктом внутрішнього аудиту у відповідності до пункту 2 Порядку № 1001 є діяльність державного органу, його територіальних органів, підприємств (у тому числі суб'єктів господарювання, державна частка у статутному капіталі яких перевищує 50 відсотків чи становить величину, яка забезпечує державі право вирішального впливу на господарську діяльність таких суб'єктів господарювання), установ та організацій, що належать до сфери його управління, в повному обсязі або з окремих питань (на окремих етапах), та заходи, що здійснюються керівниками таких органів, підприємств, установ та організацій для забезпечення ефективного функціонування системи внутрішнього контролю (дотримання принципів законності та ефективного використання бюджетних коштів та інших активів, досягнення результатів відповідно до встановленої мети, виконання завдань, планів і вимог щодо їх діяльності).

Сфера застосування внутрішнього аудиту охоплює такі напрями діяльності:

- оцінка діяльності установи щодо ефективності функціонування системи внутрішнього контролю, ступеня виконання і досягнення цілей, визначених у стратегічних та річних планах, ефективності планування і виконання бюджетних програм та результатів їх виконання, якості надання адміністративних послуг та виконання контрольно-наглядових функцій, завдань, визначених актами законодавства, а також ризиків, які негативно впливають на виконання функцій і завдань установи (аудит ефективності);

- оцінка діяльності установи щодо законності та достовірності фінансової і бюджетної звітності, правильності ведення бухгалтерського обліку (фінансовий аудит); оцінка діяльності установи щодо дотримання актів законодавства, планів, процедур, контрактів з питань стану збереження активів, інформації та управління державним майном (аудит відповідності).

У разі негативного висновку за результатами фінансового аудиту чи аудиту відповідності за рішенням керівника установи може бути призначено проведення аудиту ефективності.

Виходячи із визначення аудиту ефективності, цей напрям проведення внутрішнього аудиту включає найбільш широкий спектр об'єктів внутрішньо-го аудиту та проблемних сфер, що вимагає від внутрішнього аудитора належного рівня знань та навичок щодо аудиторських методів та методичних прийомів, а також досвіду у різних сферах діяльності. Своєю чергою, фінансовий аудит фокусується виключно на фінансових процесах (зосереджуючись на механізмах контролю в них), фінансових операціях, бухгалтерському обліку та звітності.

Методи його проведення та підготовки звіту (аудиторських висновків) в цілому стандартизовані, а необхідні для його проведення знання обмежуються сферами бюджетного процесу, бухгалтерського обліку, здійснення державних закупівель та права. Сутність аудиту відповідності фактично зведено до контролю за процедурами і транзакціями, що здійснюються в установі, на предмет їх відповідності правилам, законодавству та стандартам. При цьому в ході проведення такого виду внутрішнього аудиту не досліджуються питання ефективності та якості, достовірність фінансової звітності.

На практиці фінансові аудити можуть не виділятися в окремий напрям, а можуть бути інтегрованими в інші напрями внутрішнього аудиту: в аудити відповідності чи аудити ефективності, або застосовуватись одночасно усі три види аудиту в одному. Внутрішній аудит, що поєднує різні сфери напрямів, називають комплексним.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Maksymenko I., Melikhova T. Accounting and analytical procurement of state financial control and directions of its implementation in Ukraine. *Baltic Journal of Economic Studies*, Volume 3 Number 5. Riga: Publish-ing House "Baltija Publishing. 2017. P. 268—275.
2. Максименко І. Я., Сопілко О. А. Державний фінансовий контроль як важливий фактор дієвості ведення обліку та аналізу діяльності бюджетних установ . *Агросвіт*. 2016. № 15-16. С. 36–40.